

Viborg Kommune
Natur og Vand

Att.: Anders Haugstrup Andersen
Sendt til: aa5@viborg.dk

Tilladelse og dispensation til anlæg af brinksikring i Gårdsdal Bæk

Viborg Kommune meddeler hermed tilladelse efter vandløbsloven til etablering af brinksikring af to sving og et rør til nødoverløb i det private vandløb Gårdsdal Bæk. Projektet er beliggende på matr.nr. 2p Hallum, Ravnstrup og 1k Gårdsdal, Ravnstrup. Se oversigtskort for projektet i bilag 1.

Viborg Kommune meddeler også dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til projektet. Gårdsdal Bæk er et beskyttet vandløb og dertil laves terrænopfyldning i beskyttet eng. Se oversigtskort over beskyttede naturtyper i bilag 2.

Afgørelsen gives på følgende vilkår:

1. Projektet skal udføres i overensstemmelse med det offentliggjorte projekt af den 7. juni 2024 samt nedenstående vilkår.
2. Der må ikke ske tilførsel af materiale eller terrænændring til etablering af arbejdsveje i forbindelse med anlægsarbejdet.
3. Eksisterende kørespor/vej i beskyttet natur må ikke forbedres med vejfyld (jord, flis, murbrokker el.lign.).
4. Der må kun anvendes ren jord til projektet.
5. Af hensyn til det eksisterende dyre- og planteliv må arbejdet kun foregå i dagtimerne i perioden 15. juli til 1. november.
6. Der må ikke drænes i forbindelse med projektet.
7. Projektet må ikke føre til ændret afvanding uden for projektområdet.
8. Efter arbejdets afslutning skal vegetationen i såvel vandløbet som de vandløbsnære arealer have fred til at genetablere sig uden at der plantes eller sås.
9. Anlægget færdigmeldes til Natur og Vand, der herefter kan syne arbejdet.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Afgørelsen kan først udnyttes, når klagefristen på fire uger er udløbet, og kun såfremt der ikke er indkommet klager.

Dato: 10-07-2024

Sagsnr.: 24/13872
Sagsbehandler: vpjmar

Direkte tlf.: 87 87 55 17
Direkte e-mail: jmar@viborg.dk

Side 1 af 12

Lovgrundlag

Afgørelsen er truffet i medfør af:

- § 17, jf. kapitel 6, i vandløbsloven (LBK nr. 1217 af 25. november 2019)
- § 3 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (BEK nr. 834 af 27. juni 2016)
- § 65, stk. 2, i naturbeskyttelsesloven, jf. samme lovs § 3 (LBK nr. 1392 af 4. oktober 2022)

Projektbeskrivelse

Gårsdal Bæk er et mindre tilløb til Fiskbæk Å. Vandløbet ligger lidt øst for Ravnstrup beliggende sydvest for Viborg. På projektområdet har ligget det tidligere Gårsdal Dambrug. Dambruget blev nedlagt i 2015, da Viborg Kommune gennemførte et restaureringsprojekt, hvor der blev etableret et nyt slynget forløb af Gårsdal Bæk på det tidligere dambrugsareal. I dag er det tidligere dambrugsareal lysåben natur, som anvendes til afgræsning.

Dambrugets bagkanal blev ikke nedlagt i 2015. Det var hensigten, at Gårsdal Bæk kunne aflaste til bagkanalen under meget store afstrømninger. Bagkanalen har afløb til Gårsdal Bæk via et rør nedstrøms projektområdet. Flere gange siden etableringen i 2015 er vandløbet dog brudt igennem jordbræmmen af det genslyngede vandløb, så en større del af vandføringen er løbet til bagkanalen. Se fotos i bilag 3, hvoraf det fremgår, at der er brud på det genslyngede forløb og arealet mellem Gårsdal Bæk og bagkanalen er oversvømmet. Da det vurderes, at problemet er opstået som følge af restaureringsprojektet, vil Viborg Kommune (som bygherre på projektet), få afhjulpet problemet.

Bruddene på Gårsdal Bæk genoprettes ved at de to ydersving (mæanderbuer), der ligger nærmest bagkanalen, erosionssikres ved udlægning af paksten (5-10 cm) og singels (32-64 mm). Der udlægges 15 - 20 m³ i hvert ydersving over en strækning på 30-35 meter.

For at genoprette terrænet på de vandløbsnære arealer, hvor der siden 2015 er sket flere brud på vandløbet og oversvømmelse, så udlægges jord i de lave partier af jordbræmmen mellem det genslyngede vandløb og bagkanalen. Derved udgør arealet fremover ikke en lavning. Der udlægges 10-20 cm jord.

Det vurderes hensigtsmæssigt, at der fremover fastholdes et nødoverløb til bagkanalen til fortsat aflastning af vandløbet ved store afstrømninger. Der etableres et nødoverløb ved nedlægning af op til 3 betonrør ved siden af hinanden med en diameter hver på 20-25 cm. Rørene placeres i svinget på vandløbet, hvor vandet vil have naturligt indløb. Rørene lægges ca. 5 cm over eksisterende vandspejl, så det kun vil være vandførende ved store afstrømninger. Rørene anlægges på geotekstil og sikres med stabilgrus. Der afsluttes med muldjord.

Kørevejen ned over engen er normalt kørefast. Der anvendes køreplader hvis nødvendigt. Oplag af materiale sker på matriklen og uden for beskyttet natur.

Se oversigtskort over projekttiltag i bilag 1.

Viborg Kommune afholder alle udgifter forbundet med projektet. Der er én lodsejer på de påvirkede matrikler, som er indforstået med projektet.

Projektet påvirker ikke den fremtidige vedligeholdelse af vandløbet, som stadigvæk påhviler de private bredejere.

Projektet forventes igangsat efter sommerferien 2024. Anlægsarbejdet forventes at kunne udføres på 1-2 dage.

Viborg Kommunes vurdering

Vandløbsmålsætning

Gårdsdal Bæk er målsat til god økologisk tilstand i vandområdeplanerne 2021-2027. Den nuværende tilstand for strækningen ved projektområdet er vurderet til god økologisk tilstand på baggrund af tilstanden for smådyr. Tilstanden for fisk er vurderet til høj økologisk tilstand. De øvrige økologiske parametre er ukendte.

Projektet i 2015 om nedlægning af dambruget for at skabe passage for fisk i vandløbet blev gennemført med formål om, at vandløbet kunne opnå miljømålet i vandområdeplanerne. Det ses ved, at vandløbet nu har høj økologisk tilstand for fisk, at passageprojektet har virket efter hensigten. Det gentagne problem med brud på vandløbets sving, hvor vandet i stedet er løbet til bagkanalen, vil dog modvirke formålet om at skabe passage i vandløbet. Det er ved tidligere brud set, at næsten hele vandføringen er ført over i bagkanalen, hvor der ikke er passage for fisk.

Det ansøgte projekt skal dermed sikre, at genslyngningen af Gårdsdal Bæk og passageprojektet reetableres og opretholdes, hvorved det sikres, at vandløbet fortsat kan leve op til miljømålet om god økologisk tilstand.

Afvanding og vedligehold

Projekt ændrer ikke på de afvandingsmæssige forhold i området. Projektet omfatter udelukkende sikring af brinkerne uden øvrig ændring af vandløbets dimensioner. Rør til nødoverløb til bagkanalen skal sikre vandløbet ved store afstrømninger på samme vis, som det har kunne ske ved de eksisterende forhold. Der skal blot rettes op på den erosion, oversvømmelser og store afstrømninger har medført både i vandløbet og på de vandløbsnære arealer.

Der ændres med afgørelsen ikke på ansvaret for vedligeholdelse af vandløbet. Gårdsdal Bæk er et privat vandløb, og det vil fremover fortsat være bredejere, der står for vedligeholdelsen.

Okker

Projektarealet er beliggende i et område, der er klassificeret som okkerklasse 1, hvilket betyder, at der er stor risiko for okkerudledning. Foruden nedlægning af rør til nødoverløb udføres ikke gravearbejde i forbindelse med projektet. Projektet vurderes ikke at medføre øget dræning, hvorfor der ikke er risiko for udledning af okker.

Beskyttet natur

Gårdsdal Bæk er beskyttet vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3, og de vandløbslære arealer er beskyttet eng. Formålet med beskyttelsen er at bevare naturområderne som levested for vilde dyr og planter. Alle former for tilstandsændringer i beskyttet natur kræver en dispensation.

De brud, der løbende er sket på vandløbet, påvirker vandløbet ved, at en stor del af vandføringen ved brud løber ud af vandløbet. Det påvirker både dyre- og planteliv negativt. Ved genopretning af bruddet og brinksikring til at forhindre fremtidige brud vil det genslyngede forløb af Gårdsdal Bæk dermed genetableres og fremover kunne opretholdes til fordel for både dyre- og planteliv.

Engen på de vandløbsnære arealer er påvirket af de oversvømmelser, der er sket, samt den erosion, det har medført. I jordbræmmen mellem det genslyngede vandløb og den tidligere bagkanal er terrænet lavt, og i de lavninger, der er dannet som følge af erosion, er der aflejret materiale fra oversvømmelserne. I området, hvor der er sket brud og oversvømmelser, ses derfor ikke egentlig engvegetation. Der er mudret og optrådt på grund af de græssende dyr på arealet. Vedlagt i bilag 3 ses fotos fra besigtigelse af projektarealet.

Ved at genoprette jordbræmmen mellem det genslyngede vandløb og bagkanalen med en mindre opfyldning i terrænet, fjernes lavninger for at medvirke til at forhindre fremtidige oversvømmelser. Derved genetableres også arealet, så det er i terræn med det øvrige engareal. Efter gennemførelse af projektet efterlades jorden bar, så der igen vil kunne udvikles engvegetation på arealet.

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 gives kun i særlige tilfælde. Herunder er praksis, at der kan dispenseres, når der f.eks. er tale om naturforbedrende tiltag. Viborg Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at projektet vil være naturforbedrende for de beskyttede naturtyper.

Natura 2000 og bilag IV

Ifølge habitatbekendtgørelsen (BEK nr. 1098 af 21. august 2023) skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Efter habitatbekendtgørelsen skal projektet ligeledes vurderes for, om det kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for de dyre- eller plantearter, der er opført på habitatdirektivets bilag IV.

Projektet er ikke beliggende i et Natura 2000-område. Nærmeste Natura 2000-område er N38 Bredsgård Sø beliggende ca. 3 km nedstrøms projektområde. Der er ikke registreret forekomst af bilag IV-arter i området, men vandløbet vurderes at kunne være ledelinje og fødesøgningsområde for flagermus. Dertil er der kendskab til forekomst af odder andre steder nedstrøms i vandløbssystemet.

Projektet vurderes ikke at påvirke hverken Natura 2000-områdets arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget eller eventuel forekomst af bilag IV-arter. Anlægsarbejdet udføres primært uden for selve vandløbet. Arbejdet er kortvarigt, og arealet vil derefter reetablere sig til natur. Projektet forventes at forbedre både tilstanden for vandløbet ved at sikre at formålet med det tidligere vandplansprojekt om

passage i vandløbet samt forbedre tilstanden af engen på de vandløbsnære arealer, som ikke længere vil blive oversvømmet og dækkes af aflejret materiale.

Der er ikke kendskab til andre vandløbsprojekter i Gårdsdal Bæk.

På den baggrund vurderes projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter at påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder eller den økologiske funktionalitet samt ikke at medføre forringelser af områdets naturtyper eller levesteder, som kan medføre beskadigelse eller ødelæggelse for bilag IV-arter i området.

Kommuneplan

Projektet er beliggende inden for et område, der i kommuneplanen for Viborg Kommune er udpeget til økologisk forbindelse, naturbeskyttelsesområde, lavbundsareal og specifikt geologisk bevaringsværdi. Projektet vurderes ikke at være i strid med udpegningerne.

Vurdering af virkning på miljø

Viborg Kommune har vurderet projektet jævnfør miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 10f, hvoraf bl.a. regulering af vandløb fremgår. Viborg Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at projektet ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet, og at reguleringen i sig selv ikke er af en sådan størrelse, at det er relevant at overveje udarbejdelse af en VVM-redegørelse. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke skal screenes for VVM-pligt.

Høring

Projektet har været udsendt i 4 ugers offentlig høring samt til lodsejer og relevante kopimodtagere i henhold til § 15 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering. Viborg Kommune har ikke modtaget bemærkninger til projektet inden for høringsperioden.

Kulturarv – Arkæologiske fund

Der kan være væsentlige fortidsminder i det berørte område. Findes der spor af dette, skal arbejdet indstilles, og Viborg Museum (tlf.: 87 87 38 14) kontaktes med det samme.

Derfor kan du med fordel spørge hos Viborg Museum senest en uge før arbejdet starter, om man evt. vil deltage under arbejdet. På Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside, kan du finde mere information om museumsloven, men du er også velkommen til at henvende dig med konkrete spørgsmål direkte til Museet.

Myndighedshabilitet

Viborg Kommune har forholdt sig til myndighedshabilitet i denne sag, da der er tale om en ansøgning fra én faggruppe i kommunens Natur og Vand afdeling til en anden. Team Vandprojekter har søgt om dispensation til projektet, og det er Team Natur- og vandløbsbeskyttelse, der er myndighed i spørgsmålet om vurdering af sagen i forhold til vandløbsloven og dispensation fra § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Der er imidlertid ikke personoverlap mellem de to teams, og kommunens faglige

kompetence til at træffe afgørelser på området er samlet i Team Natur- og vandløbsbeskyttelse, som også træffer afgørelse i eksterne ansøgninger.

Viborg Kommune vurderer, at det ansøgte ligger inden for, hvad der kan meddeles tilladelse til efter vandløbsloven og dispensation fra naturbeskyttelsesloven efter klagenævnsspraksis. Det vurderes på den baggrund, at det ikke er hverken fagligt meningsgivende eller formelt nødvendigt at lade sagen behandle i en anden del af kommunens forvaltning, at indhente en udtalelse fra en anden myndighed eller fra et privat organ om sagens løsning.

Offentliggørelse m.v.

Afgørelsen offentliggøres d.d. på kommunens [hjemmeside](#). Der er fire ugers klagefrist på afgørelsen, jf. klagevejledningen i bilag 4.

Denne afgørelse tilsidesætter ikke eventuelle servitutter og privatretlige aftaler. Der er med denne afgørelse ikke taget stilling til anden lovgivning.

Hvis der er spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig på tlf. nr. 8787 5517 eller mail naturogvand@viborg.dk.

Med venlig hilsen

Julie Østergaard Markussen
Biolog

Kopimodtagere

- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – lokal, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – national, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – lokal, viborg@dof.dk
- Dansk Botanisk forening Jylland, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Entomologisk Forening, entomologiskforening@gmail.com
- Dansk forening for rosport, dffr@roning.dk
- Dansk kano- og kajakforbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk og lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund – lokal, himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
- Danske Vandløb, dv@danskevandloeb.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, Viborg@friluftsradet.dk
- Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk
- Viborg Museum, oldtid@viborg.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Viborg Sportsfiskerforening, Jørgen Buch, formand@vsf.dk
- Ejer af matr.nr. 1k Gårdsdal, Ravnstrup og 2p Hallum, Ravnstrup, sendt med digital post

Bilagsoversigt

Bilag 1 – Oversigtskort over projektet

Bilag 2 – Kort over beskyttet natur

Bilag 3 – Fotos fra besigtigelse

Bilag 4 – Klagevejledning

Bilag 1 – Oversigtskort over projektet

Oversigtskort over projektområdet til anlæg af brinksikring i Gårdsdal Bæk på matr.nr. matr.nr. 2p Hallum, Ravnstrup og 1k Gårdsdal, Ravnstrup. Gule streger angiver køreadgang i forbindelse med anlægsarbejdet, turkisblå område angiver oplag af materiale, grønne streger angiver brinksikring, rød streg angiver etablering af rør til nødoverløb og det skraverede område angiver arealet, hvor der laves terrænopfyldning i lavninger mellem Gårdsdal Bæk og den tidligere bagkanal fra dambruget, som ligger vest for det genslyngede vandløb. Kort fra ansøger.

Bilag 2 – Kort over beskyttet natur

Kort over beskyttet natur ved projektområdet ved Gårdsdal Bæk. Grøn skravering angiver beskyttet eng, blå skravering angiver beskyttet sø og lyseblå stiplede linje angiver beskyttet vandløb. Projektet berører primært beskyttet eng og vandløb. Baggrundskort ortofoto forår 2023 © Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur.

Bilag 3 – Fotos fra besigtigelse

Fotos fra Viborg Kommunes besigtigelse af projektarealet den 20. juni 2024.

Foto af brud på vandløbet i det sydlige sving indenfor projektområdet.

Foto af brud på vandløbet, hvoraf det ses, at der er dannet et nyt "vandløb", hvor vandet løber over i bagkanalen. Dertil er der oversvømmet på engen mellem det genslyngede vandløb og bagkanalen. På det oversvømmede areal ses, at der er mudret på grund af aflejret materiale og at dyrene har trådt det op.

Foto af projektarealet angivet med rød streg. Der skal laves terrænoptyldning i lavninger.

Foto af svinget længst mod syd inden for projektområdet. Der skal laves brinksikring i ydersvinget, som er angivet med gul streg, og der skal anlægges et rør omtrentlig ved den placering angivet med blå streg.

Foto af svinget længst mod nord inden for projektområdet. Der skal laves brinksikring i ydersvinget, som er angivet med gul streg.

Bilag 4 – Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsesdatoen.

Afgørelsen efter vandløbsloven kan påklages af:

1. Den, afgørelsen er rettet til
2. Enhver, der må have en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen
3. En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.

Offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger med væsentlig interesse i afgørelsen er også klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven.

Såfremt der bliver klaget over afgørelsen, må den ikke udnyttes medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet opretholder afgørelsen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dog i særlige tilfælde ophæve denne opsættende virkning.

Klager kan indsendes via klageportalen: [Nævnenes Hus](#). Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling. Klageportalen kan også findes på [borger.dk](#) og [virk.dk](#), hvor du kan logge på med MitID.

Klagen sendes via klageportalen til Viborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i klageportalen.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen, som har truffet afgørelse i sagen. Kommunen videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

Det koster et gebyr at klage over afgørelsen. Gebyrets størrelse er pr. 1. februar 2017 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

Klagegebyret opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis:

- der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- klager trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Spørgsmål om betaling og tilbagebetaling af gebyr afgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Hvis du vil indbringe afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven for domstolene, skal det ske inden 6 måneder, fra du har modtaget dette brev.